raadsvoorstel

Agendapunt 2025, nr. I-pm
Zaaknummer 2319173
Te behandelen door E.S.F. Schepers-Janssen/S.G.P. Fleuren

Onderwerp: Wij Winterswijk, Winterswijkse visie sociaal domein

Aan de raad,

Inleiding
In de Programmabegroting 2024 van de gemeente Winterswijk is het actualiseren van de visie op het sociaal domein als doel opgenomen. De visie moet geactualiseerd worden en aangepast naar de ontwikkelingen in het sociaal domein. De visie is gericht op de Jeugdwet en Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning).Winterswijk heeft in 2014, ter voorbereiding op de transitie in het sociaal domein, een visie en beleidskader genaamd ‘De Kracht van Winterswijk’ vastgesteld. In 2018 is met het beleidskader ‘Meedoen in Winterswijk’ de slag gemaakt naar de transformatie van het sociaal domein.

Het opstellen van een nieuwe visie vraagt om een fasegewijze aanpak. De eerste stap in het traject om tot een nieuwe visie te komen, was de evaluatie naar de werking van het sociaal domein in Winterswijk en een startnotitie voor het visietraject. De startnotitie is in juni vastgesteld door de gemeenteraad. De uitgangspunten en leidende principes uit de startnotitie vormden de basis voor de kadernota die op 24 oktober 2024 door uw raad is vastgesteld. Ook zijn twee moties en een amendement op de visie aangenomen. Deze zijn in de visie verwerkt. De kadernota is nu uitgewerkt tot de Winterswijkse visie sociaal domein. De visie helpt bij het opstellen van beleid en het maken van de juiste keuzes voor een sociaal krachtig Winterswijk. Nadat de visie is vastgesteld is de laatste stap in het proces het opstellen van de uitvoeringsagenda.

In de algemene raadscommissie van 5 december 2024 is de concept visie besproken. Er was gelegenheid overwegingen, eventuele aanvullingen en wijzigingen op de visie in te brengen. De commissie heeft hier gebruik van gemaakt. De opmerkingen waar consensus over was, zijn in de visie verwerkt.

Nu ligt de definitieve visie ter besluitvorming aan u voor.

Voorstel
De Winterswijkse visie sociaal domein, Wij Winterswijk, vast te stellen.

Relatie met (huidig) beleid
N.v.t

Beoogd(e) effect(en)
Een toekomstbestendig sociaal domein.

Argumenten
Wij Winterswijk, Winterswijkse visie sociaal domein, ambities
Op basis van de evaluatie, startnotitie, kadernota, gesprekken met stakeholders, moties en amendement van de gemeenteraad zijn ambities en veranderopgaven voor het sociaal domein Winterswijk geformuleerd.

De hoofdambitie is:
In Winterswijk werken we dagelijks aan een samenleving waaraan iedereen kan meedoen, waarin uitdagingen samen worden opgepakt en sociale binding versterkt. Elk kind krijgt de kans om veilig, gezond en kansrijk op te groeien in Winterswijk. Ook voor volwassenen vinden we het belangrijk dat onze inwoners gezond en energiek zijn en regie kunnen nemen op hun eigen gezondheid en geluk. We bouwen op de samenkracht in de Winterswijkse samenleving en bieden de Winterswijkers die het nodig hebben passende zorg en ondersteuning.

Deze hoofdambitie is nader uitgewerkt in de volgende vijf ambities:

1. We maken de organisatie van het sociaal domein toekomstbestendig en houden de basis op orde in de organisatie van het sociaal domein.
2. Met preventieve initiatieven en maatregelen pakken we problematiek meer aan de voorkant aan.
3. We doen een sterker beroep op de eigen kracht van onze inwoners.
4. We doorbreken zware problematieken.
5. In 2040 is Winterswijk armoedevrij en drempels zijn weggenomen zodat iedereen in Winterswijk mee kan doen.

Per ambitie is hieronder kort aangegeven wat het doel is en hoe dat bereikt moet worden. In het bijgevoegde visiedocument vindt u de uitgebreide toelichting en nadere uitwerking.

Ad 1. We maken de organisatie van het sociaal domein toekomstbestendig en houden de basis op orde in de organisatie van het sociaal domein.
Het sociaal domein moet toekomstbestendig worden gemaakt, zowel voor onze inwoners als voor wat betreft de interne organisatie
Hier horen de volgende acties bij:

- De basis is op orde in de organisatie van het sociaal domein.
- Een financieel houdbaar en uitvoerbaar sociaal domein.
- Betere informatievoorziening.
- Meer samenhang en integraliteit in de toegang.
- Sterkere samenhang met de sociale basis en betere samenwerking met ketenpartners.

Ad 2. Met preventieve initiatieven en maatregelen pakken we problematiek meer aan de voorkant aan.
Er wordt meer ingezet op preventie zodat inwoners eerder en meer laagdrempelig worden geholpen.
Hier horen de volgende acties bij:

- Meer inzet op preventie zodat het beroep op zwaardere zorg wordt voorkomen (aandeel doorverwijzingen naar maatwerkvoorzieningen daalt).
- Een sterke sociale basis waarin iedereen mee kan doen (meer inzet van laagdrempelige algemene voorzieningen in plaats van maatwerkvoorzieningen).
- Mentale en/of fysieke problemen worden zo veel mogelijk voorkomen door de preventieve inzet vanuit onderwijs, sport, cultuur en bibliotheken.

Ad 3. We doen een sterker beroep op de eigen kracht van onze inwoners
Door een sterker beroep te doen op de eigen kracht en het eigen netwerk wordt er meer genormaliseerd. Het is niet zo dat voor alle problemen professionele hulp ingezet moet worden. Er zijn problemen die bij het leven horen. Het beroep op maatwerkvoorzieningen wordt hierdoor verminderd.
Hier horen de volgende acties bij:

- Door te normaliseren en eigen kracht van inwoners te benutten het beroep op maatwerkvoorzieningen verminderen.
- Betere aansluiting op de samenkracht in de Winterswijks wijken en buurtschappen.

Ad 4. We doorbreken zware problematieken
De aanpak van complexe multiproblematiek wordt geïntensiveerd.
Hier horen de volgende acties bij:

- Intergenerationele problematiek doorbreken zodat kinderen gezond, veilig en kansrijk opgroeien.
- Betere regievoering op dossiers.

- Versterken domein- en ketenoverstijgende samenwerking en betere aanpak complexe multiproblematiek.

Ad 5. In 2040 is Winterswijk armoedevrij en drempels zijn weggenomen zodat iedereen in Winterswijk mee kan doen
Alle Winterswijkers moeten kunnen meedoen. Er wordt ingezet op het wegnemen van drempels, armoede wordt aangepakt.
Hier horen de volgende acties bij:

- Bestaanszekerheid versterken door uitvoering van het beleidsplan armoede.
- Armoede aanpakken als maatschappelijk vraagstuk.
- Drempels zijn weg zodat iedereen mee kan doen en Winterswijkers uiteindelijk minder zorg nodig hebben.
- Nog beter aansluiten op de leefwereld van de inwoners, dus ook armoede
- Toegankelijkheid en integraliteit van de toegang, hulp en voorzieningen versterken, waarbij aandacht is voor werk en inkomen.

Randvoorwaarden en capaciteit
Om de ambities en doelen tot uitvoering te brengen, zijn er een aantal noodzakelijke randvoorwaarden. Hieronder worden de belangrijkste omschreven:

1. Middelen (financieel en capaciteit)
De inzet is erop gericht om het sociaal domein ook op lange(re) termijn betaalbaar te houden. In de hele visie zijn maatregelen opgenomen die bijdragen aan het betaalbaar en financieel beheersbaar houden van het sociaal domein. Denk bijvoorbeeld aan de beweging naar algemene voorzieningen in plaats van maatwerk. Veranderingen vragen tijd en middelen. Terwijl er wordt geïnvesteerd in algemene voorzieningen en samenwerking moet de zorg voor de inwoners geboden blijven en lopen deze kosten door. Er is daarmee tijdelijk sprake van extra investeringen die naar verwachting leiden tot een afname van duurdere geïndiceerde zorg op termijn. Daarnaast wordt, zowel intern als bij de samenwerkingspartners, nog meer dan nu ingezet op kostenbewust werken.
Voor het realiseren van de ambities is ook de benodigde personele capaciteit een belangrijke randvoorwaarde. Door de krapte op de arbeidsmarkt kan dat een uitdaging zijn.

2 .Kwaliteitsmonitoring en contractmanagement
Kwaliteitsmonitoring en contractmanagement zijn belangrijke randvoorwaarden voor het borgen van de kwaliteit. Het huidige monitoringssysteem dient uitgebouwd te worden zodat voortgang en effectiviteit voortdurend inzichtelijk zijn en er tijdig bijgestuurd kan worden als dat nodig is.

De opdrachtgevende rol richting aanbieders wordt versterkt. Dit gebeurt zowel lokaal als het bijvoorbeeld gaat om het verbinden van strakkere voorwaarden aan subsidies, maar ook regionaal in het kader van de regionale inkoop.

3. Kennisdeling en informatievoorziening
Elkaar kennen en kennisdeling is cruciaal. Er wordt daarom ingezet op het verbeteren van kennisdeling en informatievoorziening zodat op basis van actuele inzichten het gesprek met partners kan worden gevoerd en er zo nodig bijgestuurd kan worden.

4. Samenwerking
Een goede samenwerking, zowel intern als extern, is van wezenlijk belang voor het bereiken van onze ambities. Bij de toegang en tijdens de hulpverlening moet er integraal naar de zorgvraag gekeken worden. Hierbij wordt nauw samengewerkt met alle betrokken partijen.

De invulling van de randvoorwaarden is essentieel om de doelen uit de visie te behalen.

Hoe worden de doelen gerealiseerd?
In dit hoofdstuk in de visie staat de manier van werken centraal en hoe de doelen worden gerealiseerd. De visie wordt fasegewijs aangepakt. Er zijn vier veranderspoeren:

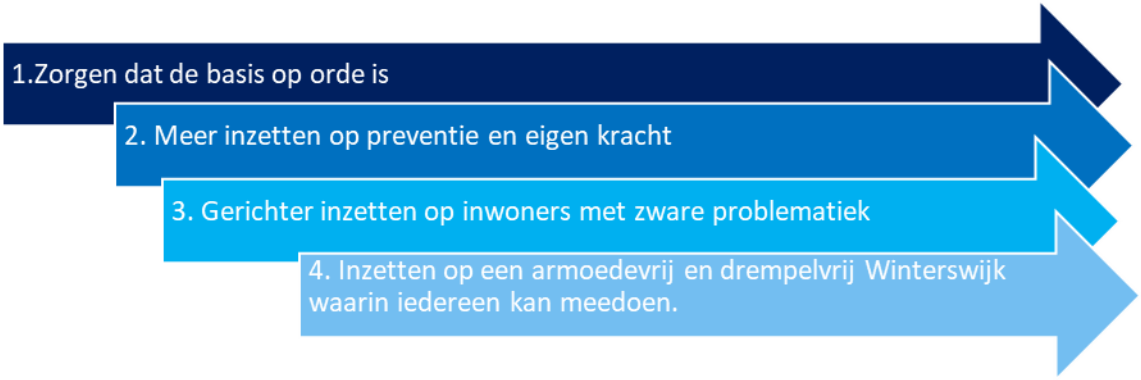

Deze sporen sluiten aan op de ambities en zijn bedoeld om de visie fasegewijs uit te voeren. Preventie en eigen kracht zijn hier samengevoegd omdat ze nauw met elkaar samenhangen. Er wordt begonnen met de basis op orde te brengen. Dat betekent niet dat er tegelijkertijd niet aan de andere sporen gewerkt wordt, dat gebeurt immers nu ook al. Wel zal er op de andere sporen pas een versnelling/intensivering worden ingezet als er tijd en middelen hiervoor beschikbaar zijn of zich mogelijkheden tot versnelling voordoen. Denk hierbij aan het meedoen met een pilot of extra beschikbare subsidies.

De visie loopt tot en met 2033. Dit geeft tijd om alle sporen uit te werken en ook effecten te zien van maatregelen die een lange adem vragen, zoals de aanpak van intergenerationele problemen. Tussentijdse aanpassingen zijn mogelijk als ontwikkelingen daarom vragen.

Financiële paragraaf incl. subsidiekansen en financiële risico's
Er zijn geen financiële consequenties aan dit voorstel verbonden.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
N.v.t.

Aspecten van duurzaamheid
N.v.t.

Communicatie/betrokkenenparagraaf
Er is met diverse stakeholders gesproken over ambities en doelen, waarden en uitgangspunten. Met culturele instellingen is in het voorjaar gesproken in het kader van de nieuwe visie op cultuur. Met sportverenigingen is eveneens gesproken in het kader van bezuinigingen op sport. In deze gesprekken is ook de verbinding gelegd met wat cultuur, sport en sociaal domein voor elkaar kunnen betekenen. De input van deze gesprekken is voor zover dat relevant is, in de visie verwerkt. De uitkomsten van de gesprekken zijn op 11 november 2024 met de stakeholders, waaronder de Adviesraad sociaal domein, besproken. De stakeholders zijn positief over de uitkomsten en hebben aangegeven mee te willen werken aan de uitvoeringsagenda.

Relatie met andere besluitvorming/andere projecten
Regionale inkoop.
Beleidsplan armoedevrij Winterswijk.

Vervolgprocedure/evaluatie
Na het vaststellen van de visie wordt de uitvoeringsagenda opgesteld.

Winterswijk, 17 december 2024
Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de secretaris,
B. Freriks-ten Hagen

de burgemeester,
B.J.J. Bengevoord